

BIULETYN

Solidarność

SERWIS INFORMACYJNY MKR „SOLIDARNOŚĆ”
ZIEMIA RADOMSKA Nr 6. 15 grudnia 1989

SERWIS REGIONALNY

PIONKI. Dyrekcja "Chemomontażu" Pionki ustosunkowała się do żądania Komisji Zakładowej "S" usunięcia PZPR z terenu zakładu. Stwierdziła, iż z decyzją taką należy się wstrzymać do czasu ustawowego uregulowania działalności partii politycznych. Póki co, obowiązują zapisy konstytucyjne pozwalające PZPR na obecność w przedsiębiorstwach państwowych. Dyrektor poinformował też, że sekretarz POP pełni swoje funkcje społecznie i że "po wróceniu ze zwolnienia lekarskiego podejmie zwykle obowiązki służbowe".

A co riposta "Solidarność". Cytujemy fragmenty pisma adresowanego do dyrekcji zakładu i - "I sekretarza KC PZPR - tow. M.F. Rakowskiego":

"... Nasze żądanie nie jest stwarzaniem konstytucyjnego precedensu... Konstytucja PRL nie mówi o pozbioraniu niekompetencji, o popieraniu dominacji polityki nad ekonomią, o chronieniu osób narazających majątek społeczny na szkodę. Ryzyk "przewodnią siłą narodu" nie musi oznaczać tworzenia zakładowych sił czy rozkładania ekonomiki danego zakładu... Nie interesuje nas walka polityczna z PZPR, co nie jesteśmy partią polityczną. Interesuje nas wyłącznie dobro materialne naszego przedsiębiorstwa. Jeśli zaś chodzi o konstytucję PRL, to właśnie teraz obecność PZPR w zakładzie jest precedensem konstytucyjnym. Dlaczego w epoce pluralizmu politycznego i społecznego nie dać lokali w "Chemomontażu" dla Polskiej Partii Socjalistycznej, KPN i wielu innych organizacji? Prosimy, aby pan, Panie Dyrektorze był konsekwentny w swoich decyzjach politycznych i nie powoływał się na zapisy konstytucyjne czy ustawowe, które nie kładą wcale łączności ekonomii z polityką... Ze swojej strony proponujemy rozwiązanie kompromisowe. Niech w referendum o charakterze tajnego głosowania na temat usunięcia lub pozostania w zakładzie PZPR wypowie się cała załoga "Chemomontażu..."

Warto wiedzieć, że akcję podjętą przez KZ "S" bardzo stanowczo oproteatowała zakładowa komórka PZPR. Specjalny list wysłano m.in. do premiera T. Mazowieckiego, I sekretarza KC PZPR, M.F. Rakowskiego, KKW "S" i MKR "S" Ziemia Radomska.

RADOM. 6 grudnia w Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Radomiu odbyło się spotkanie Komisji Zakładowej "S" z załogą. Jednogłośnie postanowiono przedstawić votum nieufności zarządowi OSM, zamieszanemu w aferę spółki "Mlekwit". Omówiono działalność spółdzielni w ciągu ostatnich 8 lat. Padły głosy (L. Figarski, przewodniczący KZ "S") przypominające haniebne epizody z okresu stanu wojennego. Na przykład: wyrzucenie z pracy powszechnie lubianego i cenionego prezesa Balcerowskiego, którego SB wyprowadziło 14 grudnia 1981 r. pod eskortą z terenu zakładu, czy kierowanie spółdzielnią przez tzw. "zarząd komisaryczny", ustanowiony przez wojsko i SB wbrew stanowisku Rady Nadzorczej. "Solidarność" zaproponowała, aby podjąć działania, które będą rekompensatą moralną dla prezesa Balcerowskiego. Obecny na sali obecny prezes OSM-u, Złob, bronił działalności swojego zarządu. Stwierdził, iż jednoznacznie negatywna ocena mijających 8 lat jest krzywdząca i nieprawidłowa. Dodał jednak, że gdyby jego osoba miała stać się kością niezgody między Radą Nadzorczą, a załogą, to on z góry deklaruje chęć złożenia rezygnacji.

Nasajutro po spotkaniu próbowano namówić pracowników mleczarni do podpisywania petycji popierającej zarząd. Akcja zdecydowanie nie wypaliła. Inicjatorom udało się zebrać... 8 podpisów.

RADOM. Odwołany został dyrektor naczelny Radomskiej Stwierdzeni Telewizji, W. Trzmiel. Odwołania dyrektora domagała się Rada Pracownicza.

ZAPNÓW. Górnicy z kopalni Zapnów nie otrzymali premii "barbórkowej", gwarantowanej przez przepisy "Karty Górniczej". Komisja Zakładowa "S" wystąpiła w tej sprawie z protestem, wstrzymując do czasu uregulowania należności wywóz gliny z terenu kopalni. Naraża to firmę - i tak już będącą na skraju bankructwa - na duże straty finansowe.

Tymczasem trwają przemyślenia do likwidacji całych Zakładów Wydobywczych i Przetwórczych Glin Ogniotrwałych w Opocznie. Do zakładów ma wejść w przyszłym roku spółka z udziałem kapitału zagranicznego, która podejmie się produkcji materiałów budowlanych, znacznie bardziej "chodliwych" i poszukiwanych niż wytwarzane do tej pory komponenty hutnicze. Dla kopalni zapniowskiej może to być wyrok śmierci. Nikt nie będzie pokrywał bardzo wysokich kosztów wydobywania gliny metoda głębinową po to, by wyrabiać z niej zwykłą cegłę. Niewykluczone, że po następnej wizycie dyrektora w Warszawie górnicy otrzymają wypowiedzenia z pracy...

Pewną szansą dla Zapnowa jest Urząd Gminy w Przyzousze. Naczelnik gminy, J. Tomasiak stwierdził na spotkaniu z górnikami, iż rozważa propozycję wykupu kopalni. "Likwidacja waszego zakładu - powiedział - byłaby dużą stratą dla naszego regionu..."

RADOM. Rada Wojewódzka NSZZ RI "Solidarność" Ziemia Radomska wyraziła votum nieufności dla polityki rolnej rządu T. Mazowieckiego. W specjalnie opublikowanym "Stanowisku" czytamy m.in. "Obecna polityka nie gwarantuje opłacalności produkcji żywności. Żadamy podjęcia negocjacji komisji rządowej z "Solidarnością" Rolników na szczeblu krajowym, zmierzających do zmiany postępowania władz wobec wsi. Aby te uzyskać, podejmujemy akcję protestacyjną w postaci ogłoszenia pogotowia strajkowego. Ogłoszenie tego pogotowia nastąpi 27 grudnia 1989 r. jeżeli w tym czasie nie nastąpią negocjacje..."

Na konferencji prasowej zorganizowanej przez Związek (obecny był m.in. przewodniczący RW "S" RI, W. Rak) podano przykłady ilustrujące wzrost polskiej wsi. W ciągu trzech ostatnich miesięcy ceny skupu żywności w naszym kraju spadły o 25%, a ceny detaliczne ciągników wzrosły o 100%. Bardzo niekorzystnie kształtowały się relacje cen mleka do cen oleju napędowego. Nie zrobiono prawie nic dla rozbitcia monopolu spółdzielczego. Przesi niektórzy OSM-ów (np. we Wrzeszczowie) grożą chłopom, iż wogóle wstrzymują skup mleka...

"Uważamy - powiedział W. Rak - że dalsze utrzymywanie się takich tendencji doprowadzi polską wieś do ruiny. Jeżeli do niej dojdzie, odpowiedzialność spocznie na rządzie T. Mazowieckiego. Nie można bowiem dłużej tolerować sytuacji, w której jedne ceny - na artykuły do produkcji rolnej - są wolne, a inne - ceny skupu - są kontrolowane przez monopolistów. Takie "urynkowanie" zażatwi każdą gospodarke... To wielki paradoks, że kryzys, który narodził się w mieście, teraz dotyka w pierwszym rzędzie wieś..."

Uczestnicy konferencji poinformowali zebranych, że "Solidarność" RI w woj. radomskim liczy ok. 4 tys. członków (w 1981 r. - 11 tys.). Organizacja, która pełniła wcześniej funkcję quasi-partii politycznej musi przestawić się na tory czysto związkowe. Jest to niezbędne w obliczu przeobrażeń czekających polską gospodarkę rolną. W. Rak zapowiedział, że Rada Wojewódzka RI "S" wystąpi na zjeździe krajowym z votum nieufności wobec J. Śliżki, który "nadmiernie zaangażował się w wielką politykę i zaniedbał interesy chłopskie".

RADOM. Prokuratura Rejonowa w Radomiu wystąpiła do P.P. "Polam-Radom" o udostępnienie dokumentów regulujących działalność spółki "Ravup". Spółka ta powstała w kwietniu 1989 r. i zdaniem Komisji Zakładowej "S" naraża przedsiębiorstwo na duże straty finansowe.

LIPSKO. Informacje z Zakładów Zespołów Samochodowych w Lipsku:

... 7 grudnia w zakładzie doszło do 2-godzinnego strajku. Załoga przerwała pracę, gdyż mimo wcześniejszych obietnic, nie otrzymała indeksacji. Konflikt został zażegnany dzięki Komisji Zakładowej "S", po której interwencji wypłacono zaległe pieniądze. Zapowiedziano ukaranie winnych opóźnienia w indeksowaniu plac, m.in. dyrektora ds. ekonomicznych, Ciesielakiego.

... do dymisji podał się dyrektor naczelny przedsiębiorstwa, R. Otko. "S" zarzucała mu współpracę ze spółką "Unimar", która wykorzystywała majątek ZZS do własnych celów. Kandydatami na wakujące stanowisko są: naczelnik mięsni i gminy Lipsko - W. Oleksy i kierownik sekcji technologicznej ZZS - A. Zemała. W czasie przesłuchania przed Radą Pracowniczą A. Zemała zadeklarował się jako zwolennik odpolitycznienia zakładu. Zapowiedział m.in. natychmiastowe usunięcie z terenu przedsiębiorstwa hasła propagandowych i afiszy PZPR.

... inna dymisja w zakładzie. Do odejścia ze stanowiska zmuszona została kierowniczka stołówki pracowniczej, żona byłego I sekretarza KM-G PZPR, L. Chmielnicka. "S" udowodniła jej nieprawidłowości przy wydawaniu posiłków.

... nasiliła się ostatnio akcja wypisywania pracowników ze starych, branżowych związków zawodowych. Miastety, tylko część z nich decyduje się na członkostwo w "Solidarności". Do "S" należy w zakładzie 115 osób, na 670 zatrudnionych.

RADOM. MKR "S" Ziemia Radomska, Polski Związek Szachowy i Komisja Zakładowa "S" przy Spółdzielni Budownicstwa Mieszkanlowego "Łucznicz" zorganizowały w dn. 9 grudnia Turniej Szachowy "Mikołajkowy". Startowało 37 dzieci podzielonych na 3 kategorie wiekowe: do 10-ciu, 12-tu i 14-tu lat. Zwycięzcę, otrzymali nagrody ufundowane przez organizatorów: komplety do gry w badminton.

RADOM. Rozpoczął się proces ewakuacji Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej z budynku przy ul. 1 Maja. Część pomieszczeń zwolnionych przez PZPR zajęli prawowici właściciele: Okręgowy Zarząd Lasów Państwowych w Radomiu. Dotychczasowa siedziba leśników przy ul. Granicznej zostanie przekazana dla służby zdrowia.

RADOM. Komisja Zakładowa "S" RZPS "Radoskór" przy Zakładzie Nr 2 zorganizowała dla dzieci pracowników oryginalnego Mikołaja. Dzieci oprowadzone zostały po terenie zakładu, a następnie, po zwiedzeniu, zaproszono je do stołówki pracowniczej i poczęstowano słodyczkami. Dzieci otrzymały też pamiątkowe plakaty z emblematami "Solidarności". Warto wiedzieć, że KZ "S" Zakładu Nr 2 "Radoskór" jest jedną z niewielu w regionie prowadzących bardzo rozbudowaną działalność socjalną. Komisja zorganizowała już kilkanaście wybieczek (m.in. do Oświęcimia, Niepokalanowa, Częstochowy, Krakowa, Warszawy - na grób ks. J. Popiełuszki), regularnie zaprasza swoich członków do teatru i na występy kabaretowe, zdobyła się nawet na zorganizowanie festynu - podobno bardzo udanego - "Pożegnanie Lata". Nic dziwnego, że ludzie lgną do Związku: do "S" należy w zakładzie 700 osób na 1180 zatrudnionych.

RADOM. 13 grudnia część pracowników zakładu Nr 2 Odlewni Radomskich nie podjęła wynagrodzenia, protestując przeciwko reżymem dysproporcjom płacowym w przedsiębiorstwie. Za tę samą pracę w zakładzie nr 2 otrzymuje się ok. 100 tys. zł mniej niż w zakładzie nr 1. Niezadowolone załogi wywołuje też nieindeksowanie plac pracowniczych, mimo, iż zakład wypracowuje duże zyski (430 mln. zł w tym roku)

KOZIENICE. Od 6 do 13 grudnia trwało w OSM Kozienice pogotowie strajkowe. Proklamowała je Komisja Zakładowa "S", która zaprotestowała w ten sposób przeciwko sposobowi dzielenia nagród za sprzedaż kazeiny (kierownictwo mleczarni przyznało sobie kwoty o ok. 100% wyższe niż pozostałym pracownikom). Wyrażono też inne postulaty: zwiększenie stawek godzinowych do 1500 zł, podniesienie wysokości premii do poziomu 50%, polepszenie warunków BHP dla kobiet zatrudnionych na produkcji. Poparcie dla akcji zadeklarowały najważniejsze zakłady Kozienic: Elektrownia, Zamrażalnia Janików, 707, PKS, Spółdzielnia Inwalidów oraz Kozienicki Komitet Obywatelski. Po rozmowach w dn. 13 grudnia, które przyniosły istotne uzgodnienie stanowisk, KZ "S" zgodziła się zawiesić gotowość strajkową. Postanowiono, że następna runda rozmów odbędzie się po 10 stycznia 1990 r.

INFORMACJE KOMISJI ZAKŁADOWEJ NR 1 PRACOWNIKÓW OSWIATY I WYCHOWANIA W RADOMIU

... Biuro Informacyjne KZ Nr 1 w Radomiu informuje, że zaplanowano cykl spotkań dla przewodniczących KZ i zainteresowanych nauczycieli, dotyczących historii międzywojennej oraz praw związkowych i pracowniczych. Dokładniejsze informacje - w Biurze Sekcji Oświaty i Wychowania "S", Radom, ul. Traugutta 52.

... Ktoś "S" nauczycielskiej w Szkole Podstawowej w Wierchowinach k. Jedlińska apeluje o jak najliczniejsze zgłaszanie się osób pragnących objąć stanowisko dyrektora szkoły. Obecny dyrektor, mianowany na miejsce odwołanej przez Kuratorium p. Dobrzeńskiej (otrzymała votum nieufności od Rady Pedagogicznej), będzie sprawował swoją funkcję tylko do końca tego roku szkolnego. Termin zgłaszania kandydatur - po rozpoczęciu roku służbowego w oświacie.

XX

DOKUMENTY KRAJOWEJ KOMISJI WYKONAWCZEJ

Komunikat Biura KKW

W dn. 7 grudnia 1989 r. odbyło się w Gdańsku posiedzenie KKW NSZZ "S" poświęcone w całości problematyce związkowej.

Otwierający obrady przewodniczący L. Wałęsa zapowiedział do związkowców "Solidarności" o wykorzystanie otwierających się możliwości współpracy z zagranicą i włącznie się do działalności ekonomicznej w zakładach pracy i w regionach.

KKW przyjęła projekt poprawek do ustawy o związkach zawodowych oraz do ustawy o pracownikach urzędów państwowych, poszerzających zakres prawa do tworzenia związków zawodowych na grupy osób dotychczas tego prawa pozbawione, w szczególności: pracowników przemysłu obronnego, rolniczych spółdzielni produkcyjnych, twórców, uczniów szkół zawodowych, funkcjonariuszy MO i służby więziennej, pracowników urzędów państwowych, taksówkarzy oraz osób powołanych do obrony cywilnej.

KKW omawiała, rządowe projekty ustawy o zatrudnieniu oraz ustawy o szczególnych warunkach rozwiązywania stosunków pracy w razie upadłości, likwidacji przedsiębiorstwa lub zmniejszenia zatrudnienia. Przyjęto stanowiska w sprawie obu ustaw przedstawiające zastrzeżenia KKW do obecnych projektów oraz domagające się m.in. prawa pełnego wglądu związków w sytuację ekonomiczną przedsiębiorstwa po zgłoszeniu zamiaru grupowego zwolnienia pracowników.

KKW przyjęła uchwałę popierającą oddolne dążenia funkcjonariuszy MO i służby więziennej do tworzenia niezależnych samorządnych związków zawodowych.

Kolejną uchwałą dyskutowana i przyjęta przez KKW dotyczyła kompetencji Krajowej Komisji Wyborczej NSZZ "S" Uchwała upoważnia komisję do ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawach interpretacji dokumentów związkowych oraz przebiegu wyborów na wszystkich szczeblach, włącznie z prawem do unieważnienia wyborów.

KKW upoważniła przewodniczących regionów do rozpatrywania w jej imieniu spraw dotyczących wypowiedzenia i rozwiązania umowy o pracę z pracownikiem będącym członkiem zarządu zakładowego organizacji związkowej.

Prezydium KKW przedstawiło instrukcję obsługi finansowej krajowych komisji branżowych oraz dokument wyznaczający zakres czynności biur prawnych NSZZ "S".

Komisja ds. Poligrafii złożyła sprawozdanie z brzoździu maszyn drukarskich.

Przyjęto rezygnację Andrzeja Milczanowskiego z członkostwa Prezydium KKW oraz KKW, a także rezygnację Grażyny Staniszeńskiej z członkostwa KKW, składając im podziękowanie za dotychczasową pracę. Przyczyną obu rezygnacji było nie kandydowanie wymienionych osób w wyborach regionalnych Związku.

Ponadto KKW NSZZ "S" postanowiło zapelować o uczczenie rocznicy 13 grudnia 5-minutowym sygnałem syren zakładowych i samochodów o godz. 12.00

UWAGA: Dokładną treść uchwał przyjętych przez KKW przytoczymy w następnym numerze "Biuletynu". (Red.)

XX

RADOM. 4 grudnia załoga Zakładów Projektowo-Konstrukcyjnych "Techmatrons" na Gołębiewo przekazała 1 mln zł na fundusz "SOS". 8 grudnia 435 tys. zł na ten sam cel wpłacili członkowie "S" w zakładzie.